नेपाल राजपत्र

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ४९) काठमाडौं, पुस २९ गते २०५६ साल (अतिरिक्ताङ्क ४० (क)

भाग ४

श्री ५ को सरकार

श्रम मन्त्रालयको सूचना

श्री ५ को सरकारले कृषि श्रमिकहरूको लागि ज्याला निर्धारण गरी देहाय बमोजिमको व्यवस्था सम्वत् २०५६ साल पौष २९ गतेदेखि लागू गरेकोले सो बमोजिम गर्न गराउन सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ ।

क. ज्याला दर, कामको समय निर्धारणः

(१) नेपाल अधिराज्यभर लागू हुने गरी कृषि श्रमिकहरूका लागि दैनिक रू. ६०।– र प्रतिघण्टा रू. ७।५० का दरले न्यूनतम ज्याला निर्धारण गरिएको छ । यो भन्दा घटी दरमा कुनै पनि कृषि श्रमिकलाई काममा लगाउन पाइने छैन ।

(२) श्री ५ को सरकारले निर्धारण गरेको न्यूनतम ज्यालामा नघट्ने गरी जिल्ला विकास समितिले स्थानीय ज्याला निर्धारण गर्न सक्नेछ ।

(३) कुनै ठाउँ विशेषमा श्री ५ को सरकारले निर्धारण गरेको न्यूनतम ज्याला भन्दा बढी ज्याला दिने प्रचलन रहेछ भने खाईपाई आएको प्रचलित ज्यालामा घटाउन पाइने छैन ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१८८५

(४) महिला र पुरुषको लागि समान कामको लागि समान ज्याला दिनुपर्नेछ ।

(५) दैनिक ८ घण्टाको कार्य समय निर्धारण गरिएको छ ।

(६) जिल्ला विकास समिति, गाउँ विकास समिति र नगरपालिकाले कृषि श्रमिकहरूको ज्यालाको अनुगमन र कार्यान्वियन गर्ने छन् ।

(७) गाउँ विकास समिति र नगरपालिकाले आ-आफ्नो क्षेत्रभित्रका कृषि श्रमिकहरूको ज्याला सम्बन्धमा परेका उजूरी लिई निर्णय गर्ने छन् ।

(८) कृषि श्रमिकहरूको ज्याला सम्बन्धमा स्थानीय स्तरमा समस्या देखा-परेमा सो को निराकरणको लागि सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालय र सम्बन्धित क्षेत्रका श्रम कार्यालयहरूले जिल्ला विकास समिति, गाउँ विकास समिति र नगरपालिकालाई आवश्यक सहयोग पुऱ्याउनु पर्नेछ ।

(९) १४ बर्ष मुनिका केटाकेटीलाई काममा लगाउन र १४ बर्षभन्दा माथिका नाबालिगलाई जोखिमपूर्ण काममा लगाउन निषेध गरिएको छ । १४ देखि १६ वर्ष समूहका नाबालिग कामदारलाई दिनको ६ घण्टा र हप्ताको ३६ घण्टाभन्दा बढी समयसम्म काममा लगाउन नपाइने र १६ देखि १८ वर्ष समूहका नाबालिगलाई बिहान ६ बजेदेखि साँझ ६ बजेसम्मको समय बाहेक अन्य समयमा काममा लगाउँदा त्यस्तो नाबालिग कामदार र कृषक बीचको आपसी सहमतिमा मात्र काममा लगाउन सकिनेछ ।

ख. कृषि श्रमिकहरूको न्यूनतम ज्याला सम्बन्धी उच्चस्तरीय अनुगमन समितिको गठन:

कृषि श्रमिकहरूको ज्याला सम्बन्धमा स्थायी रूपमा अनुगमन गर्न देहाय बमोजिमको एक उच्चस्तरीय अनुगमन समितिको गठन गरिएको छ :–

श्रम मन्त्री	–अध्यक्ष
श्रम राज्यमन्त्री वा सहायक मन्त्री	–सदस्य
उपाध्यक्ष, राष्ट्रिय योजना आयोग	–सदस्य
कृषि र श्रम मन्त्रालयसँग सम्बन्धित राष्ट्रिय योजना आयोगका सदस्यहरू	–सदस्य
गृह, स्थानीय विकास, कानून तथा न्याय, उद्योग, कृषि, वाणिज्य, भूमिसुधार तथा व्यवस्था र श्रम मन्त्रालयका सचिवहरू	–सदस्य
अध्यक्ष, उद्योग वाणिज्य महासंघ	–सदस्य
अध्यक्ष, रोजगारदाता परिषद्	–सदस्य
अध्यक्ष, जिल्ला विकास समिति महासंघ	–सदस्य

१८९६

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अध्यक्ष, नगरपालिका महासंघ	—सदस्य
अध्यक्ष, गाउँ विकास समिति महासंघ	—सदस्य
अध्यक्ष, नेपाल ट्रेड युनियन कांग्रेस	—सदस्य
अध्यक्ष, नेपाल प्रजातान्त्रिक ट्रेड युनियन महासंघ	—सदस्य
अध्यक्ष, नेपाल ट्रेड युनियन महासंघ	—सदस्य
अध्यक्ष, नेपाल किसान संघ	—सदस्य
अध्यक्ष, अखिल नेपाल किसान संघ	—सदस्य
अध्यक्ष, राष्ट्रिय प्रजातान्त्रिक किसान संगठन	—सदस्य

ग. अनुगमन समितिको काम तथा कर्तव्यः

कृषि मजदूरहरूको न्यूनतम ज्यालासम्बन्धी अनुगमन समितिको काम तथा कर्तव्य देहायबमोजिम हुनेछः—

(१) श्री ५ को सरकारले तोकेको न्यूनतम ज्याला लागू गराउने ।

(२) नियमित रूपमा न्यूनतम ज्यालाको प्रभाव तथा प्रक्रियाको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्ने तथा सम्बद्ध निकायको बीचमा समन्वय गर्ने ।

(३) न्यूनतम ज्यालाको समय-समयमा पुनरावलोकन गरी अद्यावधिक गर्न सिफारिश गर्ने ।

(४) राष्ट्रिय स्तरबाट तोकिएको न्यूनतम ज्याला दरमा घटी नहुने गरी स्थानीय ज्यालादर निर्धारण गराउने तथा अनुगमन गर्ने ।

(५) ज्यालाको कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा कानूनी तथा प्रक्रियागत कठिनाई देखिएमा समाधानको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्ने गराउने ।

(६) ज्याला सम्बन्धमा आइपरेका समस्याहरू समाधान गर्ने ।

आज्ञाले,
डी.बी. भट्टराई
श्री ५ को सरकारको सचिव

१८८६

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार, काठमाडौंमा मुद्रित ।

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरेपछि मात्र लागु हुनेछ।

मुद्रण विभाग, सिंहदरबार

१६८८

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।